

DEDE KORKUT

Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi
The Journal of International Turkish Language & Literature Research
Cilt/Volume 10 Sayı/Issue 25 Ağustos/August 2021
Samsun-Türkiye/ Turkey

ISSN: 2147- 5490
www.dedekorkutdersisi.com

DOI: <http://dx.doi.org/10.25068/dedekorkut441>

Araştırma Makalesi/ Resarch Article

Bekçi Destanı'na Gizlenmiş Nasreddin Hoca Fıkraları

Nasreddin Hodja Jokes Hidden in Bekçi Destanı

Öz

Türk kültürünün vazgeçilmez bir parçası olan fıkralar, nesilden nesle aktarılırken hem sözlü hem de yazılı kaynaklarla varlığını sürdürmüştür. Fıkralar, kısa bir anlatı türü olmasına rağmen bu kısa anlatımda adeta hayatın yansımasını görmekteyiz. Sosyal hayat içerisindeki tüm aksaklıklar, izlenimler fıkralarda eleştirel bir şekilde dile getirilir. Dinleyici/okuyucu, fıkra anlatılırken hem eğlenir hem de bu anlatıdan kendine ders çıkarır. Fıkraların içerikleri kadar fıkra tipleri de önem taşımaktadır. Fıkra tipleri arasında Türk kültürünün mizah yapısının oluşmasına belki de en çok katkı sağlayan Nasreddin Hoca'dır. Nasreddin Hoca fıkraları, sözlü kültür ürünlerinin genel özelliğine bağlı olarak bulunduğu dönemin kültürel özelliklerini bünyesinde barındırır. Fıkralar, nesilden nesle aktarılırken de her anlatıcıda farklı bir şekle bürünür, buna bağlı olarak da fıkraların içerisindeki kültürel değerler de farklılaşabilir. Sözlü kaynaklar kadar yazılı kaynaklar da fıkraların aktarımında önemli bir etkidir. Bu çalışmada, yazma bir eserde ulaşılan 124 tane Nasreddin Hoca fıkrası bu konuda yapılacak çalışmalara katkı sağlaması açısından latinize edilerek bilim dünyasına sunulmuştur. Destan-ı Bekçi adlı bir yazma eserle bağlantılı olarak bekçi ile ilgili çalışmamı yürütürken destan metninin devamında Nasreddin Hoca fıkralarına rastlanılmıştır. Tespit edilen fıkraların hepsinin Nasreddin Hoca'ya ait olduğunu söylemek güçtür. Bu konuda araştırmacıların benzer görüşleri bulunmaktadır. Çalışmada, Nasreddin Hoca fıkralarının tespit edildiği yazma eser tanıtılarak mevcut olan fıkralara yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fıkra, Nasreddin Hoca, Mizah, Yazma eser, Destan-ı Bekçi.

Abstract

Jokes, which constitute an indispensable part of Turkish culture, have continued their existence with both oral and written sources while being transferred from generation to generation. Although jokes are a short narrative type, we see the reflection of life in this short narrative. All the disruptions and impressions in social life are expressed critically in jokes. While the joke is being told, the listener/reader not only has fun but also learns from this narrative. Joke types are as important as the contents of the jokes. Among the joke types, Nasreddin Hodja perhaps contributed the most to the formation of the humor structure of Turkish culture. Nasreddin Hodja jokes contain the cultural characteristics of the period they belong to, depending on the general characteristics of oral cultural products. While jokes are transmitted from generation to generation, they take on a different form in each narrator, and accordingly, the cultural values in jokes may also change. Written sources as well as oral sources are an important factor in the transmission of jokes. In this study, 124 Nasreddin Hodja jokes reached in a manuscript were transcribed and presented to the scientific world in order to contribute to the studies to be done on this subject. While I was working on the watchman in a manuscript called Destan-ı Bekçi, I encountered Nasreddin Hodja jokes behind the epic text. It is surely difficult to say that all of the jokes identified belong to Nasreddin Hodja. Our esteemed professors have similar views on this issue. The manuscripts in which Nasreddin Hodja jokes were determined are introduced and the existing jokes are included in the study.

Keywords: Joke, Nasreddin Hoca, Humor, Written work, Destan-ı Bekçi

Elif Şebnem Demirci*

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

Sorumlu Yazar/ Corresponding Author

* Dr. Öğr. Üyesi
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Fen-
Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyat
Bölümü, Rize-Türkiye.
Elmek: sebnemkoby@hotmail.com
ORCID: <https://orcid.org/>

Makale Geçmişi/ Article History

Geliş Tarihi: 17.07.2021
Kabul Tarihi: 14.08.2021
E-yayın Tarihi: 15.08.2021

Giriş

Türk halk edebiyatının kültürel ürünlerinden biri olan fıkralar nesilden nesle sözlü ve yazılı kaynaklarla aktarılmaya devam etmektedir. Bu aktarım esnasında fıkralar, yapısındaki mizahi unsurlarından hiçbir şey kaybetmez. Pertev Naili Boratav fıkrayı, masala göre kısa, yoğun anlatı tekniği uygulanan anlatı şeklinde tanımlar (Boratav, 2000: 75). Boratav bu tanımında fıkranın masal türünden farkını ortaya koyarak anlatı tekniğindeki inandırıcı ve ikna edici yönüne dikkat çeker.

Bu özelliklerinin yanı sıra kültürel değerleri bünyesinde barındıran fıkralar, sosyal hayat içerisindeki aksaklıkları da eleştirel bir açıdan yansıtmaktadır. Fıkralar, kısa bir anlatı türü olmasına rağmen onlarda hayatın yansımaları görmektedir.

İslamiyet'in kabulünden sonra fıkra özelliği taşıyan kısa anlatımlara hikâye, masal, mizah, kıssa, latife, nükte gibi isimler verilmiştir. Ancak bu kelimeler içinde en çok "latife" kelimesi yaygınlık kazanmıştır. Latife kelimesinin fıkra yerine yaygınlık kazanması sonucu 16.yy'dan itibaren fıkralardan oluşan eserlere "letâif" veya "letâifname" adı verilmiştir (Albayrak, 2010: 185).

Fıkralar kadar fıkra tipleri de önem taşımaktadır. Fıkra tipleri arasında Türk kültürünün mizah yapısının oluşmasına belki de en çok katkı sağlayan Nasreddin Hoca'dır. Nasreddin Hoca'nın gerçekten yaşayıp yaşamadığı konusu ile ilgili farklı görüşler mevcuttur. Rene Basset, Nasreddin Hoca'nın gerçekten yaşamış biri olmadığını savunmaktadır (Başgöz, 1999: 17). İlhan Başgöz ise bu görüşün aksini düşünmektedir: "Bize göre 13. yüzyılda yaşamış Nasreddin Hoca adında bir insan vardır. Fıkra kahramanımızın bu yüzyılda yaşadığından kuşku duymak için bir neden göremiyoruz" (Başgöz, 1999: 17). İlhan Başgöz ile aynı fikirde olan Saim Sakaoğlu ise, "Ülkemizde, Türk dünyasında ve komşu ülkelerde âdetâta bir güldürme ustası olarak bilinen Nasreddin Hoca aslında Anadolu Türklüğünün; Yunus Emre gibi, Hacı Bektaş Veli gibi tepe noktalarından biridir. Yaşadığını kabul ettiğimiz 13. yüzyıldan günümüze kadar artan bir ilgi ve sevgiyle taşınan Nasreddin Hoca fıkraları günümüzde inanılmaz bir sayıya ulaştırılmıştır" (Sakaoğlu ve Alptekin, 2014: 29) şeklindeki ifadeleriyle aslında Nasreddin Hoca'yı ve fıkralarını tam manasıyla özetlemektedir.

Nasreddin Hoca fıkraları, XIII. yüzyıldan günümüze kadar sözlü geleneğin yanı sıra yazma ve basma eserlerde varlığını sürdürmekte, pek çok çalışmaya kaynaklık etmektedir.

1. Destan-ı Bekçi Adlı Yazma Eser

İncelediğimiz bu eser İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı'nın 1207 numarasında kayıtlıdır. Katalog numarası 0E_Yz_1207_01'dir. Bu yazma eserin müellif kaydına ulaşamamıştır. Temmet kaydı, eserin bittiği 46^b sayfasında değil 47^a'dadır. Müstensih belli değildir. İstinsah tarihi H. 1080 yılı Recep ayı olarak kaydedilmiştir. Buna göre nüshanın istinsah tarihi 1669 Kasım/Aralık ayıdır. Yazmanın ön zahriye kısmındaki ilk sayfada eserin fihristi mahiyetinde bilgiler ve bir not bulunmaktadır:

"İşbu Resimli Bekçi Baba Destanı Beyoğlu Kışlak Hümayununda istihkâm alayları litografiye hanesinde bin iki yüz yetmiş dört senesi Rebî'ü'l-ahirin evailinde tab'[1] hatm olmuş. Talibi olanlar sahaf çarşısında İnebolu[1] Muhammed Efendi Dükkânında ferhat olacağı", ifadelerden anlaşıldığı kadarıyla bu not temellük kaydıdır.

Nüsha sahibi, eserin taşbaskısına bir sahaf dükkânında rastladığını söyleyip söz konusu taşbaskı nüshanın ne zaman ve nerede basıldığı hakkında bilgi vermektedir. Buna göre elimizdeki yazma nüshası 1669’da istinsah edilen bu eserin bir de 1857 tarihli bir taşbaskı nüshası bulunmaktadır. Tarafımızdan hazırlanan metin, yazma nüsha ile oluşturulmuştur.

Fıkralar üzerine yapılacak çalışmalara, yazma eserlerin kaynaklık etmesi oldukça mühimdir. Tespit edilen diğer çalışmalardaki fıkralarla arasında kelime farklılıkları olsa dahi her elde edilen fıkranın varyantının gün ışığına çıkması alan için önem arz etmektedir.

2. Fıkraların Niteliği

Eser, Bekçi Destanı ile başlamaktadır, sonrasında Nasreddin Efendi Hikâyesi başlığı altında 124 tane fıkradan oluşmaktadır. İlk dört fıkra “Hoca bir gün/ Bir gün hoca..” şeklinde başlamaktadır. Sonrasında ise her fıkra “Lâtime” başlığı altında yer almaktadır. Yazma eserde, iki fıkra ile ilgili der-kenar mevcuttur.

Nasreddin Hoca’nın her sözünde bir hikmet vardır, fıkralarında değer yüküldür. Ancak bugüne kadar hem sözlü hem de yazma veya basma eserlerde tespit edilmiş tüm fıkraları Nasreddin Hoca’ya mal etmek yanlış olur. Fuad Köprülü, bu durumla ilgili olarak şunları söyler:

“Nasreddin Hoca esasen nasıl bir tarihî şahsiyete mâlik olursa olsun, asırların ona verdiği hususî, canlı bir simâ var ki, işte asıl Hoca odur. Türk milleti, hayatın birçok hadiselerine karşı beslediği telâkkileri ona isnât etti, yüzlerce yıl sakladı; birçoklarını hâlâ da saklıyor. Hoca’nın latifeleri hakkında türlü türlü tenkit yürütenler, onun millî şahsiyetini hiç düşünmemişler” (Köprülü, 2004: 19).

Buradan da anlaşılacağı üzere, Nasreddin Hoca ile ilgili ona ait olmayan fıkralarla bağlantılı olarak tenkitlerde bulunmak doğru değildir. Hoca’nın fıkralarının her biri dönemin kültürel değerlerini yansıtmaları ve onları okuyan/dinleyen kişilere ışık tutmaları açısından oldukça değerlidir. İncelediğimiz yazma eserde, bazı fıkralar bu tutumdan oldukça uzakta olup, toplumun değer yargılarından yoksun ve küfür içeriklidir.

Başka bir sorun da, Nasreddin Hoca’yla aynı dönemde yaşamayan isimlerin aynı fıkroda zikredilmesidir. Bu yazma eserde, Nasreddin Hoca ile Timur’un isimleri birçok fıkroda birlikte anılmaktadır. Ancak, başta Fuad Köprülü, Saim Sakaoğlu olmak üzere birçok bilim insanının ortak görüşü, Nasreddin Hoca ve Timur’un muâsır olmamasından dolayı, bu fıkraları Nasreddin Hoca fıkrası adı altında zikretmenin yanlış olacağı yönündedir. Elbette ki, bu konuyla ilgili yapılacak çalışmalarda fıkralar tasnif edilirken bu hususlara dikkat edilmelidir.

3. Lâtifeler

1. Râviyân-ı ahbar ve nâkilân-ı âsâr ve muhaddisân-ı rûzigar şöyle rivayet ve bu yüzden hikâyet ederler ki Hoca Nasreddin Efendi bir gün vaaz için kürsüye çıkub aydur: Ey müminler ben size ne diyeceğim bilür misiniz, Cemaat derler: Hayır bilmeziz. Hoca ya siz bilmeyince ben size ne söyleyeyim demiş.

2. Bir gün hoca yine kürsüye çıkub aydur: Ey Müslümanlar ben size ne diyeceğim bilür müsünüz. Anlar da der ki bilirüz. Hoca ya siz bildikten sonra ben size ne

söyleyeyim diyüb kürsiden aşağı inüb çıkub gidince; Cemaat taaccüb varub bir dahi çıkarsa kimimiz bilürüz ve kimimiz bilmez dimeğe kavlı karar iylerler. Hoca yine bir gün bir minvâl-i meşrûh kürsüye çıkub aydur: Ey karındaşlar size ne söyleyeceğim bilür misiniz. Anlar da dirler kimimiz bilürüz kimimiz bilmeyiz. Hoca aydur: Ne güzel bilenleriniz bilmeyenlerinize öğretsin.

3. Bir gün hoca aydur: Ey Müslümanlar Tanrı Taalâ'ya çok şükür edin ki deveye kanad vermemiş eğer vermiş olsaydı evlerinize ve bağçelerinize konardı başlarınıza yıkardı.

4. Bir gün hoca bir şehirde kürsüye çıkub aydur: Ey Müslümanlar bu şehrin havası ile bizim şehrin havası bir imiş. Cemaat dirler ki hoca efendi ne(r)den bilirsiniz. Hoca aydur: Akşehir'de bakardım ne kadar yıldızlar var ise bunda da o kadar vardır.

5. **Lâtîfe:** Hoca bir gün hamama girer, bakar ki kimse yok, canı sıkılıb kayabaşı söylemeye başlar. Hocaya sedası hûb gelüb kendüye der ki çünkü benim böyle hûb sedam vardır. Halk dahi safalana fi'l hal hamamdan çıkub toğri minareye çıkar, vakitler de öğle vakti imiş. Temcid okumağa başlar. Bir adam aşağıdan yukarıya bakar görür ki bir herif vakitsiz temcid okursun. Heman hoca aşağı inüb kerih avaz ile vakitsiz temcid okursun. Heman hocaya böyle dediklerinde; hoca aydur: O ne olaydı bir sahib-i hayır burada bir hamam yapa idi de bizi bu kerih avazdan kurtara idi.

6. **Lâtîfe:** Bir gece hocaya rüyada tokuz akçe virmişler. Hoca hele bari on akçe edin demiş. Bade hele on tokuz akçe edin diyü nizaa iderken uyanub bakar ki elinde bir şey yok yine gözlerin kapayub ellerin uzatub getir bari tokuz akçe olur demiş.

7. **Lâtîfe:** Bir gün kıra çıkub giderken nagâh karşıdan biraz atlular gelüb hoca sürat edüb bir makbere yanına gelüb esvabın çıkarub çıplak bir makbere deliğine girüb atlular hocayı görüb yanına varub: Bre adem bunda ne yatarsın dediklerinde hoca bir lakırdı bulamayub ben ehl-i kuburdan idim. Heman buraya seyre çıkdım idi demiş.

8. **Lâtîfe:** Hoca bir gün bir bostana girüb biraz havuç biraz şalgam her ne bulduysa birazın çuvala birazın koynuna korken bostancı gelüb bunu tutub bunda ne ararsın. Hoca şaşırıldı bir cevap bulamayub geçenlerde bir şedid rüzgar esdi ol rüzgar beni buraya getirüb atdı dedikde; Bostancı aydur: Ya bunları kim yoldu. Hoca aydur: Rüzgar gayet şedid olduğundan benim ordan oraya atdı. Neye yapışdım ise elimde kaldı. Bostancı ya bunları çuvala kim toldurdı didi. Ha işte ben de ol fikirde idim sen geldin.

9. **Lâtîfe:** Bir gün hoca Konyaya varub bir halvacı dükkânına girüb heman bismillah diyüb helvayı yimeğe başlar. Helvacı; Bre adam ne yaparsın diyüb hocayı döğmeye başlayınca Hoca; Ne güzel beldedir bu Konya ki helvayı adama döğe döğe yidirirler.

10. **Lâtîfe:** Hoca Ramazan-ı Şerif oldukda kendü kendüye fikr; Bana ne lazım halka uyub oruç tutmak. Bir dane çömlek peyda edüb günde çömleğe birer taş bırakmağa başlar. İttifaken hocanın kızı çömleğe bir avuç taş bırakur. Bir gün hocaya sual iderler ki; Buyün ayın kaçıdır? Ama ayın yirmi beşi imiş. Biraz sabredin bakayım diyüb eve gelüb çömleği döker sayar kim yüz yigirmi taş olmuş. Eğer bunun cümlesin dersem bana sefiher dirler diyüb gelüb halka bugün ayın kırk beşi. Bunlar derler, ay tamam otuz gündür sen kırk beş dersin. Hoca aydur: Ben insaf itdim. Eğer çömlek hesabına bakarsan bugün yüz yigirmi beşidir.

11. Lâtife: Hocaya ay yeni oldukda eski ayı neylerler. Aydur: Kırkarlar yıldız yaparlar.

12. Lâtife: Hoca kafile ile şehirden çıkub gitmek murad eyledi. Meğer bunun bir devesi var imiş. Kendü kendüye aydur: Bari yayan gitmeden ise şu deveye bineyim. Bade deveye binüb kafile ile giderken deve kükreyüb hocayı yere urub üzerine çıkub hoca feryad ider. Kafile halkı bunu kurtarırlar. Bir vakitten sonra aklı başına gelüb: Müslümanlar gördünüz mü şol hain deve bana ne kadar cefa eyledi. Lütf edin şol hain deveyi bana tutun boğazlayım demiş.

13. Lâtife: Bir gün hoca kısa esvab giyüb mescide varub namaz kılarken rükuya vardıkda arkasında olan adam hocanın husyelerin görüb hemandem tutub sıkınca hoca da önünde olan imamın husyesin tutar sıkar. İmam döner bakar ki hocadır. Hay neylersin dedikde; Hoca; Ardımdaki adamdan sor demiş.

14. Lâtife: Hoca bir gün bir ırmak kenarına varub otururken dane âma gelirler ve hoca ile ırmaktan birer birer geçürmesine kavlı ü karar iderler. Hoca bunları geçürür iken birini ırmak suyu toparlayub götürür âmâlar feryad başlarlar. Niçün feryad edersiz ha bir pul eksik verin demiş.

15. Lâtife: Bir gün bir adam eline yumurta alub hocaya nedir şu avcumda olanı bilür isen sana bir kayganalık vireyim. Hoca şeklini söyle bilürüm didikde; Dışı beyaz içi sarıdır der. Hoca bildüm şalgamı oymuşlar içine havuç toldurmuşlar demiş.

16. Lâtife: Bir gün hoca kırdan gezerken bir tanaya rast gelüb toğru evine getirüb boğazlayub derisin saklar. Tana sahibi feryâd ü figan ederek hocanın evi önüne geldikde; Hoca ehline: A karı, şu tananın derisin çıkarsam da şu herifin yüzünü kara eylesem demiş.

17. Lâtife: Bir gün hoca pazara bir herife rast gelüb; Hoca bugün ayın üçü mi yohsa dördü midir didikde; Bilmem ay alub satdığım yokdur demiş.

18. Lâtife: Bir gün hoca omuzuna bir nerdiban alub getirüb bir bağçe divarına tayayub yukarı çıkar. Sonra yukarı alub içerü girüb bostancı bunu görür. Bre adam sen kimsin, bunda ne ararsın didikde; hoca süratle nerdiban yanına gelüb aydur: Nerdiban satarım. Bostancı aydur: Burada nerdiban satılır mı. Hoca aydur: Behey cahil herif nerdiban nerede olsa satılır.

19. Lâtife: Hoca bir gün tavukların bir bir tutub boğazlarına birer parça peştamal delüp geçürüb kapub sela virmiş. Halk hoca yanına cem olub, bu tavukların öldi demişler. Hoca bunların anaları öldü yas tutarlar demiş.

20. Lâtife: Bir gün hocanın tarlasına bir öküz girer. Hoca görüb eline bir sopa alub üzerine vardıkda öküz kaçır. Gelecek hafta öküzü bir Türk arabaya koşmuş giderken hoca görüb heman eline bir sopa alub seğirdüb öküze birkaç sopa urub, Türk: Bre adam benim öküzümden ne istersin didikde; Sen halt etme cahil köpek ol kabahatin bilür demiş.

21. Lâtife: Bir gün hoca bir ırmak kenarında abdest alırken pabucunu su alur gider bakar görür ki pabucu gider heman bir kenara çıkub bir zırta çeküb al abdestini getir pabucumu demiş.

22. Lâtife: Bir gün hoca vasiyet ider ki ben öldüğüm vakit beni eski kabre koyasız. Cemaat niçün böyle söylersin didiklerinde; Hoca: Sual melekleri geldikde ben sual olundum görmez misiniz kabrim bile eskidir derim demiş.

23. Lâtife: Bir gün hoca su dökmek iktiza imiş bir kenefe girüb bir gün bir gice çiş ediyorum diyü oturur meğer kenefin yanında bir çeşme var imiş daima şır şır akar imiş hoca çişim dükenmedi zan idermiş. Bir herif gelüb: Bre adam ne çok oturdun didükde; Çişim dükenmedi ki kalkub gideyim demiş.

24. Lâtife: Bir gün hoca bir ata binmek murad eyledi yüksek olduğundan binemez. Hay gidi neket diyüb ardına bakar görür kimse yok der kendi kendüye bizde evvelleri hırlı uğursuz değil idin demiş.

25. Lâtife: Bir gün hoca hamama varub dellak buna kîse sürer iken bir yanından bir yanına dolaşurken hoca dellağın husyesin pek tutar. Hay hoca neylersin deyu tutmuş didim.

26. Lâtife: Bir gün Akşehir'in çocukları hamama götürecek olub ve gizlice yanlarına birer dane yumurta alub cümlesi birden hamama varub soyunub içeri girüb göbek taşı üzerine oturduklarında birbirine basınız sizinle yumurtalıyalım her kim yumurtalıyamaz ise hamamın masarifini ol kimse virsün deyü kavlı ü karar eylediler. Bade tavuk gibi sıkunub feryad iderek bir bir getürdükleri yumurtaları taşın üzerine bırakurlar. Hoca bunlar görünce heman horoz gibi çırpınub ötmeğe başlar. Çocuklar hoca sen ne edersin didiklerinde; Bu kadar tavuğa bir horoz lazım değil mi demiş.

27. Lâtife: Hoca karalar giyüb taşra çıkar halk bunu görüb hoca efendi ne oldun karalar giymişsin didiklerinde; Oğlumun babası merhum oldu anın yas tutarım demiş.

28. Lâtife: Bir gün hoca uzaktan gelürken kendini hararet alub bakub görür ki bir çeşme lülesine bir ağaç tukamışlar. Hoca su içeyim diyüb ağacı çeküb çıkardığı gibi su kuvvet ile çıkub hocanın üstü başı ıslandıkda heman hoca darılıb böyle deli deli aktığın için gö...e ağaç sokmuşlar demiş.

29. Lâtife: Bir gün hoca birkaç karpuz alub tağa odun kesmeğe gider. Susayub karpuzun birini keser, tatsız diyüb atar birini dahi keser hasıl-ı kelâm cümlesin kesüb birazın yiyüb bakisinin üzerine işer. Bade odun kesmek meşgul olur. Bade susar su bulamayub kesilen karpuzların başına varub şuna değmiş buna değmemiş diyerek cümlesin yemiş.

30. Lâtife: Bir gün hoca şehre gelürken nağâh bir iki adama rast gelüb hoca bunlara nereye gidersin didükde; Bunlar eydürler: Taşa...n dibine gideriz. Hoca bunlara bakub ahşam olunca si...n başına çıkarsınız demiş.

31. Lâtife: Hocanın bir kuzusu var imiş. Gayet eyle besler imiş. Bir gün biraz yaran cem olub kuzuyu hocanın elinden alub yiyelim dirler. Bir evvel gelüb hoca yarın kıyamet kopacak imiş bu kuzuyu neylersin götür şunu yiyelim. Hoca inanmaz. Biri dahi gelüb öyle söyler. Hoca gerçek sanub kuzuyu boğazlar. Andan hoca arkasına urub bir seyrangâhda ateş yakub kuzuyu büryan itmeğe başlar. Nagah arkadaşları soyunub esvabı hocaya teslim edüb her biri bir tarafa oynamağa giderler. Hoca da esvabın cümlesini ateşe urub yakar. Birazdan segir düşmekten askerin karnı acıkub girü gelirler.

Bakarlar ki esvabın cümlesi yanub kül olmuş hocaya eydürler: Bunları kim yakdı. Hoca: Yarın kıyamet kopacak imiş. Esvab niye lazım demiş.

32. Lâtife: Bir gün hocanın evine hırsız girmiş. Her nesi var ise devşirüb arkasına yüklenüb çıkub gitmiş. Hoca da baki kalanını toplayub hırsızın ardına düşer. Hırsız evine girince hoca ardından hırsızın kapusın dak eyledikde; hırsız dahi ne istersin dedikde; Hoca da: Ya biz bu eve göç etmedik mi demiş.

33. Lâtife: Bir gün hocaya birkaç efendi gelüb eydürler ki sen okuryazar geçinürsin ama farisi bilmezsin. Hoca aydur: Niçün bilmem. Eğer bilürsen bize bir beyit farisi oku dinleyelim dirler. Hoca bunu okudu. Mollalar eyvallah diyüb dönüb gittiler.

34. Lâtife: Bir gün hocanın bir mikdar akçesin uğurlamışlar. Hoca Yarab senin neye ihtiyacın va(r) ki benim akçemi ellere aldırırısın diyüb feryad ederek mescide varub sabah olunca ağlar. Meğer deryada bir gemi fırtınaya uğrayub içinde olanlar selamete irersek hocaya bir mikdar akçe virelim demişler. Hakkın inayetiyle gemi selamete irdikde ol kadar akçeyi götürüb hocaya virdiler. Hoca, Allah Allah bir gece mescidde açıkda yatub ağlamak ile benim akçemi gönderdi demiş.

35. Lâtife: Bir gün hoca komşusundan bir kazgan alub işini gördükden sonra içine bir küçük tencere koyub götürüb sahibine virdikde sahibi gördüğü kazganın içinde bir küçük tencereyi kabullendi. Hoca bir gün kazganı yine istiyo(r) o yine götürdü. Bir zaman kullanub bade sahibi bir gün beş gün bakar ki kazgan gelmez. Hocanın evine gelüb dak bab eyledi. Hoca kapıya gelüb ne istersin didikde; Kazganı isterim dedi. Hoca: Sen sağ ol kazgan öldü. Herif: Hiç kazgan ölür mi didikde; Ya toğduğuna inanırısın da öldüğüne inanmaz mısın demiş.

36. Lâtife: Bir gün hoca kabirler arasında gezerken gördü ki bir koca köpek bir mezar taşına yestehledi. Hoca tarılıb eline bir çomak alub köpeğe urmak isteyince köpek dahi hocaya haml(e) etti. Hoca gördü ki kendini telef edecek. Heman köpeğe geç yiğidim geç demiş.

37. Lâtife: Bir gün hoca bir leylek tutub evine getirüb bıçak ile burnunu ve ayaklarını kesüb bir yüksek yerde oturub işte şimdi kuşa benzedin demiş.

38. Lâtife: Hoca bir gün çorba içerken ağzı yanmağla feryad iderek sokağa çıkub savulun kardaşlar karnımda yangın var demiş.

39. Lâtife: Bir molla Arab'ı ve Hindistan'ı ve Acem'i velhasıl kelâm yedi iklimi gezüb kimse bunun meselesine cevab viremez imiş. Bir adam dahi hocayı tarif idüb molla dahi kalkub toğru o şehre gelürken bir akçelik nar alub koynuna koyub Akşehir tarlaları yanından geçerken gördü ki bir herif çift sürer. Meğer hoca imiş. Yanına vardı gördü ki ayaklarında çarık sırtında kebe, bir fakiye surete adamdır. O molla selam virdikde hoca dahi aleykümü's selâm Molla efendi niye geldin didikde; Molla dedi ki: Bir mesele sual edeceğim bilür misin. Hoca bilürüm didikde; filan nedir bilür (müsün). Hoca dedi ki: Parasız anan babana bile virmez, ne virirsin. Molla koynunda olan narları çıkarub virdi. Hoca dahi meselesine cevab (virdi) ve hem narları birer birer aldı yedi. Hiçbir dane kalmadı. Molla bir meselem dahi vardır. Hoca yürü var halt etme nar dükendi. Molla Rum'un çiftçisi böyledir ya uleması nice olur diyüb çıkub gitmiş.

40. Lâtife: Bir gün hoca gördü ki bir pınar başında vafır ördekler oynar. Hoca segirdüb soyunayım der iken kaçdılar. Hoca dahi biraz etmek alub pınarın başına oturub

pınara etmek batrub yir iken bir herif gelüb ne yirsin didükde; Ördek çorbası yerim demiş.

41. Lâtife: Bir gün hoca bir ciğer alub evine giderken bir çaylak yukarıdan inüb ciğeri kapub kaçar. Ardından baka kalur. Görür ki olmaz. Hoca da segirdüb bir yüksek yere çıkub herifin biri de eline bir ciğer almış giderken hoca heman segirdüb herifin elinden ciğeri kapub taş üzerine çıktdı. Herif ayıtdı: Bre hoca neylersin. Hoca: Kendimi denemek için çaylak oldum demiş.

42. Lâtife: Hocadan bir adam gelüb urgan istemiş. Hoca içerü girüb yine çıkub ipe un sermişler dedi. Ol adam: Hiç ipe un serilür mü didikde; Hoca virmeğe gönlüm olmadıkça ipe un serilür demiş.

43. Lâtife: Bir gün hocanın yanına bir adam gelüb hoca ile görüşüb geri çekilüb, Hoca aydur: Sormak ayıb olmasun siz kimsiniz bilmedim. Herif hocaya aydur: Yanına gelüb görüşdük. Hoca aydur: Bakdım tacın tacıma ve kaftanın kaftanıma benzer. Ben seni kendim sandım demiş.

44. Lâtife: Hocanın bir hastası var idi. Hatır sormağa gelenlere hoca sabahdan sağ idi, şimdi ölüyor.

45. Lâtife: Bir gün hoca tavukların bir kafese doldurub Sivrihisar'a giderken derdibendler mahpusdur. Bari salıvereyim diyüb cümlesini salıverdükde her birisi bir tarafa kaçdı. Hoca da eline bir değnek alub horozu önüne katub gice yarısı sabah olduğun bilürsin de gündüz hazır yolu bilmezsin demiş.

46. Lâtife: Bir gün hoca yol kenarında makbereler arasında eski kabrin içine düşüb kendini ölü yerine koyub göreyim münkirin gelür mi diyüb durar iken görür kim uzaktan bir çan sedası gelür. Hoca kıyamet vesvesesin geliyor diyüb kabrin içinden çıkdıkda meğer bir gariban gelür imiş. Ol katırlar hocayı gördükde ürküb birbirine karışrlar. Harmendeler hocayı gördükde ellerine birer çomak alub hocaya, sen nesin derler. Hoca: Ben ölüyüm der. Harmendeler: Bunda (harmendeler bunda;tekrar) neylersin. Hoca: Seyre çıkdım didikde; Biz sana bir hoşça seyr ettirelim diyüb heman ol saat olmağa başlayub vafır döğüb hocanın başı gözü yarılmış evine gelür. Karı aydur: Nerede idin. Hoca ayıttı: Ben öldüm makberede idim. Ehli öte dünyada ne vardır. Hoca: A karı harmende katırlarını ürkütmez isen bir şey yok demiş.

47. Lâtife: Bir gün hocayı elçilik ilen Kürdistan'a göndermişler. Kürdistan'a vardıkda kürd beğleri hocaya ziyafet idüb davet etmişler. Hoca da kürküni giyüb gittikde yellenmiş. Hocanın mollası, Efendi, osu...n ayıp ettin didikde; Bunlar Kürdler der. Türkçe ne bilün osu...ğı demiş.

48. Lâtife: Bir gün hoca çırağı İmad ile kurt avına gider. Ta ki kurdun inine varırlar. Hoca: İmad sen gir diyüb, İmad dahi ine girmiş. Meğer kurt dışarda imiş. Gelüb inine girerken hoca kuyruğundan tuttu. Kurt eşinüb İmad'ın gözine toz gidüb, hoca nedir bu toz didikde, Hoca: Eğer kurdun kuyruğu koparsa ol vakit görürsün demiş.

49. Lâtife: Bir gün hoca çıkub bir ağaca oturduğı dalı kesmeğe başladı. Aşağıdan bir herif geçerken, Bre adam neylersin şimdi dal kesildiği gibi düşersin didikde; buna hoca hiç cevap vermez. Bir de heman dal kesilmesiyle hoca yere düşdi. Kalkub herifin ardından segirdüb: Bre adam sen benim düşeceğim bildin öleceğimi bilürsin diyüb

bunun yakasına sarılıub herif halas etti. Eşeğine ağır yük urub yokuşa sür ayıtdı. Osu...ca hoca canının yarısı gider. İkinci osu...da hep gider canın kalmaz didikde hoca dahi öyle edib ikinci de olduğu yerde yatub işte ben öldüm diyüb halk bunun başına üşüb bir tabut getirüb içine koyub evine getürelim diyüb yolda giderken bir çamurlu yere gelüb nasıl geçelim derken heman hoca tabuttan başın kaldırub, Sağ iken şu yoldan gider idim demiş.

50. Lâtife: Bir gün hoca yer altında bir ahır yapmak murad eyledi. Kazarken komşularından birinin ahırına geçüb gördi kim vafır öküzler var. Hoca sevinerek evine gelüb: A karı kafir zamanından kalma bir ahır öküz buldum. Bana ne verirsin müjde demiş.

51. Lâtife: Hocanın iki kızı olub bir gün ikisi de pederlerine gelürler. Bunlar: Nicedür geçiminiz ey kızlar nasıldır deyü sordukda meğer birinin kocası ekinci birinin kiremitçi imiş. Biri kocam çok ekin ekdi. Eğer yağmur olur bana kisve yapacak. Bir ayıtdı: Kocam çok kiremit yaptı eğer yağmur olmaz ise bana kisve yapacak. Hoca: İkinizden biriniz hıyarı yer amma kangınız bilmem demiş.

52. Lâtife: Hoca bir gün Sivrihisar'a varub gördi kim vafır erenler cem olub aya bakarlar. Bu ne garib yerdir ki bizim beldede araba teker gibi ayı görürler de itibar itmezler. Bunda ise hilal kadar aya ne kadar adam cem olmuş bakarlar demiş.

53. Lâtife: Bir gün hoca bir şehre varub büyük su terazüleri alub bunları gördükde, Nedir bunlar deyü bir adama sordukda, O adam dahi: Bunlar bizim şehrimizin zikirleridir. Hoca: Buna göre ferçleriniz olmak gerek demiş.

54. Lâtife: Bir gün hoca Akşehir'de gezerken; Ya Rab bana bin altun ver ama bir eksik olursa almam der. Bir Yahudi komşusu olub bunu işidüb nice tecrübe için tokuz yüz toksan tokuz altun kese içine koyub hocanın bahçesinden aşağı iter. Hoca görür ki bir kese altın turur. Duamız kabul oldu diyüb keseyi açu(b) altunları sayar. Görür ki bir eksik. Bunu veren birini dahi verir diyüb kabullendi. Bu kerre Yahudi bi fitil olub heman kalkdı hoca kapusun çalub sabahınız hayrolsun hoca efendi şu bizim altunları vir didikte; Hoca: Bazırgan sen telü olmuşsun. Hak Teala'dan istedim idi, O verdi, ne münasib sen bana altun atmak. Yahudi: A canım ben sana Lâtife olsun deyü atdım. Ben Lâtife bilmem dedi. Yahudi bir eksik almam didikde anın için atdım didikde; Hoca: Ben altunlar kabullendim der. Yahudi, Mahkemeye gidelim didikde, Hoca: Ben mahkemeye yayan gitmem. Yahudi, hocaya bir katır götürür. Hoca aydur: Güzel ama arkama bir kürk lazım. Yahudi bir kürk götürür. Bunlar kalkub mahkemeye kadıya giderler. Kadı sual aytdıkda Yahudi: Şu adam bu kadar altunum aldı şimdi inkar ediyor didikde, kadı hocanın yüzüne bakar. Hoca aydur: Sultanım ben daima Hak Teala'dan bin altun ister idim virdi ama saydım bir eksik ol kadar altunı viren birini dahi virir didü. Altunları kabullendim. Ancak bu Yahudi arkamdaki kürke ve bindiğim katıra dahi sahib çıkar didikde, anlar da benimdir sultanım diyince, heman Bre gidi şirret Yahudi diyüb başına urarak mahkemedden taşra çıkardılar. Hoca kürkü ve katırı alub evine gitmiş demişler.

55. Lâtife: Bir gün hoca düğün ziyafetine gider. Esvabı eski. Bunu gözetmeyüb itibar itmezler. Hoca görür ki olmaz heman gizlice eve gelüb kürkünü giyüb düğüne gidince bunu kapudan karşılayub buyurun hoca efendi diyüb tazim ve takrim ider sofra başına oturtub buyurun hoca efendi derler. Hoca da kürkünün yenini tutar. Buyurun

kürküm taama diyince, halk bakub: Hoca neylersin dediklerinde; Hoca: Zahir ikram şimdi kürke, taamı dahi ol yesin demiş.

56. Lâtife: Hoca bir gün bir şehre gidüb görür ki halk yiyüb içmekte hocayı görürler ikram idüb taam getirürler. Meğer ol sene kıtlık imiş. Hoca yer içer, kendü kendüye der ki: Şol şehir ne pek ucuzluk şehirdir ve birinden sual ider. Ol adam der. Be hey adam mecnun musun bugün bayramdır. Herkes kudreti olduğuna göre evlerinde pişürürler, götürürler. Anın için taam ganidir. Hoca ah keşke her gün bayram olsa demiş.

57. Lâtife: Bir gün hoca pazara bir inek götürüb gezdirüb satamaz. Evin taraftan birisi gelüb hocaya dahi sabahtan beri gezdirdim ve ne kadar medh var ise ayıtdım satamadım diyince, heman herif ineği hocanın elinden alub, Kız oğlan kız altı aylık gebedir diyerek gezdirmeğe başlar ve akabinde müşteriler gelüb ziyade baha ile alurlar. Hoca teaccüb iderek inek akçesini alub hanesine segirderek gider. Meğer hocanın kızına görücüler gelüb gidermiş. Karısı didikde, koca kızına görücüler geldi. Sen azıcık tur. Ben görücü kadınların yanında olayım ve iktiza ittikçe meth ideyim belki kızımızı beğenüb alırlar diyince, Hoca: Yok a karı sen sakın ağzını açma şimdi bir türlü medh öğrendim varup ideyim bak ki ne gûnâ beğenürler diyüb kalkub görücülerin yanlarına varınca, Ey hoca sen kadınların yanında ne ararsın anası gelsin didiklerinde, Hoca: Anası kıza hizmet gördürmekten hünerlerine baktığı yok. Bizler tecrübe olduğumuzdan daima hünerlerine nazar ideriz. Ne sual ideceksen benden sual idin der. Kadınlar der ki, Hünerlerinden biraz beyan eyle işitelim. Hoca der ki: Kız oğlan kız altı aylık gebedir. Eğer çıkmazsa mal benimdir diyince, Heman kadınlar birbirlerine bakub kalkub giderler. Hocanın karısı der ki: A koca niçin böyle söyleyüb görücülerini kaçırdın. Hoca der ki: Sen korkma karı, bütün vilayeti gezseler bu vasıfda kız bulamayub yine gelürler. Eğer ineği öylece medh etmese idim hiç kimse almazdı demiş.

58. Lâtife: Hoca sarar ucu gelmez uzar yine sarar yine gelmez. Canı sıkılıub sarıği mezada virüb bir herif gelür müşteri olub hoca gizlice herife yaklaşub: Birader sakın alma zira bu sarığın ucu gelmez demiş.

59. Lâtife: Bir gün hocaya bir adam gelüb eşeği ister. Hoca dahi sen burda tur. Bir eşeğime tanışayım eğer gönlü olursa vireyim diyüb içerü girüb bir miktar turub geldi. Eşeğin gönlü olmadı ve bana didiği, beni ellere verirsen kulağıma ururlar. Hem senin avradına sögerler dedi demiş.

60. Lâtife: Bir gün hoca eşeğine binüb bağçeye giderken yolda su dökeceği gelüb arkasından sūfun çıkarub semerin üstüne kor. Bir hırsız gelüb sūfu çalıp gider. Hoca gelüb görür ki sūf yoktur. Heman eşeğin semerini alub kendi arkasına koyub eşeğe bir kamçı urub, Getü(r) sūfı al semerini demiş.

61. Lâtife: Bir gün yine eşeğine binüb giderken su dökeceği gelüb sūfun çıkarub eşeğin üstüne kor. Bir herif bunu gözetirmiş. Heman sūfı alub gitti. Eşek bağırmağa başlayınca hoca aydur: İster bağır ister bağırma faidesi yok. Herif bunların çıkardığını işitince getirüb sūfu yerine koyub gitti.

62. Lâtife: Bir gün hoca eşeğini gaib idüb bir herife sorar. Herif aydur: Gördüm falan yerde kadı olmuş. Hoca gerçektir zira İmad'a ders virirken ol eşek, kulaklarını diküb dinler idi demiş.

63. Lâtife: Bir gün hoca odun kesmeğe dağa varub kesüb eşeğine yükledüb gelürken eşek yürümez oldı. Bir herif gelüb eşeğin kulağına biraz nişadır sürdi. Hoca dahi biraz nişadır alub sürdi. Eşek ol kadar yürümeğe başladı ki hoca yetişemedi. Bakayım şu nasıl şeydir ki diyüb kendi dübürüne bir mikdar sürünce hocanın dübüri tutuşmağa başlayub eşeğin ilerü eve gelüb evde de turamayub tolaşurken karısı gözine göründükde; A karı bana yetişmek istersen sen de gö..ne bir mikdar nişadır sür demiş.

64. Lâtife: Bir gün hocanın evine bir adam gelüb eşeği ister. Hoca evde eşek yok derken eşek içerüden bağırır. Herif aydur: Hay efendi eşek yok dersin içerüden bağırır. Hoca aydur: Ne acayib adamsın eşeğe inanursın da ak sakalım ile bana inanmazsun demiş.

65. Lâtife: Hoca bir gü(n) karısına ölmüş adamı neden bilürsin didikde; Hatun; Eli ayağı soğur, andan bilürüm demiş. Bir gün hoca odun keserken eli ve ayağı üşümüş. Ben öldüm diyüb bir ağacın dibine yatub kurtlar gelüb eşeği yemeğe başlar. Hoca yatdığı yerden: İyüce buldınız sahibi ölmüş eşeği demiş.

66. Lâtife: Bir gün hoca dağda odun keserken eşeğini kurt yiyüb hocayı gördükde alub yürür. Bir adam görüb bre vardı diyüb çağırır. Hoca; Bre adam ne çağırırsın tok kurt yokuş yukarı zahmet çekmesün demiş.

67. Lâtife: Bir gün hoca eşeğini pazara götürüb giderken kuyruğuna çamur bulaşub kuyrugunu kesüb heybenin içine pazara varub mezad iderken, Bir herif; kuyruksuz eşek neye yarar diyince, Hoca: Siz pazarını(zı) idin de kuyruk yabanda değildir demiş.

68. Lâtife: Bir gün hoca uzak yerden gelürken eşeği gayet susamış. Nagah bir gölün kenarına gelir. Meğer etrafı yüce imiş. Eşek suyu görünce kararı kalmayub göle segirdir. Heman düşmek iken gölete kurbağalar ötmeğe başlayınca eşek ürküb girüye kaçır. Hoca varub eşeği tutub; Aferin ey gö(l)kuşları diyüb bir avuç göle para atub; varım helvaya virin de yiyin demiş.

69. Lâtife: Her ilimde mahir üç ruhban zuhur alemi seyahat idüb gezerken Sultan Alaeddin vilayetine gidüb, padişah bunları dine davet ider. Bunlar dirler ki, Birbirimizin birer suali vardır. Eğer cevap virirseniz sizin dininize gireriz dirler. Bunlar bu kavle razı oldılar. Andan Sultan Alaeddin ulemasın ve meşaihin cem idüb bunların suallerine asla cevap veremezler. Sultan gazaba gelüb bu kadir ulema ve meşaihidin bir kimse bulunmadığı bunlara cevap vire deyü, Taife aydur: Kerem birisi gelüb bu suallere cevap ancak Hoca vir diyince heman padişah emir idüb, Hocayı bulurlar ve ifade idüb acele ile Sultanın huzuruna gelüb selam virüb Padişah yer gösterüb oturdu. Dua idüb beni çağırmadan muradınız nedir didikde; Sultan ahvali nakl eyledikde; Hoca ruhbanlara, sualiniz nedir didikde; Ruhbanlardan biri ilerü doğru gelüb; Dünyanın ortası neresidir? Hoca, eşeğinden inüb asa ile eşeğin ön ayağın gösterir. İşte dünyanın ortası eşeğimin ayağı turduğu yerdir dir. Ruhban neden malumdur? Hoca, itimad itmez isen ölçün ziyade eksik gelürse ona göre söyle didi. Ruhbanın birer dahi ilerü gelüb; Bu gökte olan yıldızlar ne kadardır? Hoca, eşeğimin üzerinde ne kadar kıl var ise o kadardır dir. Ruhban, neden malum diyince; Eğer inanmazsan gel say, eğer eksik gelürse ol zaman söyle dir. Ruhban, ya eşeğin üzerindeki kıl sayılır mı? Hoca aydur: Ya ol kadar yıldız sayılır mı? Ol bir ruhban gelüb eğer benim sualime cevap virirsen cümlemiz imana gelüriz der. Söyle göreyim der. Ruhban; Şu benim sakalımın kaç kılı vardır. Hoca dahi;

Say benim eşeğimin kuyruğunda kaç kıl var ise ol kadar dir. Ruhban neden malum didi. Hoca: Behey canım inanmaz isen say. Ruhban razı olmaz. Hoca; Eğer razı olmazsan gel bir kıl sakal ve bir kıl eşeğin kuyruğundan koparalım görelim nasıl gelir didikde; heman ruhban gördü ki olur iş değil Cenab-ı Hak'dan hidayet irmiş. Cümlesi Müslüman olub hocaya bende oldılar.

70. Lâtife: Hoca bir gün büyük bir tablanın içine üç erik koyub Bey'e hediye getirürken yolda erikler o yana bu yana oynar. Hoca aydur: Şimdi sizi yerim oynamayın. Erikler yine oynar. Hoca; eriğin ikisini yiyüb birini tabla ile getirür. Bey'in önüne kor. Bey dahi haz idüb vafir akçe bağışlar. Hoca, birkaç günden sonra birçok pancar alub yine Bey'e getirürken bir adama rast gelüb hocaya aydur: Bunları kime getirürsün. Beye getirürim didikde; Beye incir getü(r)sen daha makbule geçer dir. Hoca varub birkaç okka incir alub getirür. Bey dahi âr idüb incirleri hocanın başına ururlar. Amma bunlar hocanın başına urdukça hoca şükür iderdi. Ey hoca niçün şükür idersin didikde; Hayli pancar getirürdim. Bunu yolda bana bir adam ayıtdı. Eğer pancar getüre idim başım yarılır idi demiş.

71. Lâtife: Hoca yine bir gün Bey'e gidüb Bey bunu ava getirür bir kaltaban ata bindirüb gezmeğe çıkarlar. Yağmur dahi yağub herkes kaçır. Bu kaçamaz, heman soyunub esvabını altına alub üstüne çıkub oturur. Yağmur dinüb kuruyunca giyinüb Bey'e yetişüb Bey taaccüb idüb neden ıslanmadın haydi didi. Hoca, bu av gayet keskin olub beni uçurdu, ıslanmadım didikde Bey, atı baş tavlaya bağladı. Bir gün bey yine ava gidüb ol ma'rûr ata binüb hocayı bir başka ata bindirdi. Yine yağmur yağub herkes kaçub Bey ol kaltaban at ile kalub ıslandı ve hocanın kelamına tarilub irtesi gün hocayı çağırub der ki: Sana yakışur mu ki yalan söyleyüb beni ısladasın. Hoca; bana niçün tarılırsın? Hiç izanın yok mu senin? Benim gibi esvabını çıkarub üzerine oturub yağmur dindikden sonra giyüb kuruyunca gelseydin demiş.

72. Lâtife: Bir gü(n) Bey hocaya haber göndermiş ki cirid oynamağa, hocanın dahi bir koca öküzü varmış. Eğerleyüb ve binüb cirid yerine vardıkda halk bunu görüb gülüşirler. Bey aydur: Ey hoca bu öküz hod segirtmez. Hoca bu öküz segirttiği vakitte at yetişmişdir demiş.

73. Lâtife: Hocayı Timurlenk ziyafete davet ider ki duasını ala. Hoca dahi eşeğine binüb ve yanınca mollasını alub şaha gitdi. Timur Şah buna otur diyüb yer gösterdi. Hoca bakar ki Timur bir ayağın minderin altına sokmuş oturur. Hoca dahi bir ayağın minderin bir köşesine sokar. Timur bihuzur olub kendü kendüye der ki hele benim özrüm var ve padişahım diyüb hocaya; senin eşeğin ile yanında fark nedir? Hoca aydur: Padişahım, bu minderin üzerinde oturur. Padişah daha ziyade tarilub cefa idecek olur. Hele taam gelüb bunlar yemeğe başlarlar. Heman Timur, hocanın üzerine aksırır. Hoca; padişahım bö(y)le itmek ayıp değil mi dir. Hoca bizim diyarda bu ayıp sayılmaz dir. Taamlar bitüb şerbetler içüb kalkub eve gelürken mollası; niçün Timur'un huzurunda yellendin didikde Hoca; imam osu...ca cemaat sı..r demiş.

Der kenar: Hocanın Timurlenk Şahına ziyafete gitdiğiidir.

74. Lâtife: Bir gün hoca bir kaz pişirüb Padişah'a getirürken yolda karnı acıkır, bir buduni koparub yer, batını Padişah'a getirür. Timurlenk bunu görünce hoca beni zevkleniyor deyü canı sıkılıub kanı bunun bir ayağı nereye gitdi didikde; Hoca; bizim diyarımızın kazları bir ayaklı olur, inanmaz isen işte çeşme başlarında bir sürü kaz

varmış ki cümlesi bir ayak üzre turur görmüş. Timur derhal emir ider ki tavulcular cümlesi birden tavullara çomağı urunlar. Anlar dahi urunca kazlar iki ayaklı oldılar. Timur; gördün mi iki ayaklı oldılar diyince; Hoca; o çomağı sen de yesen dört ayaklı olursın demiş.

75. Lâtife: Hoca kadı iken iki adam gelür. Biri der ki, şu adam benim kulağımı ısırıldı. Hoca: Birazdan gelin size cevab vireyim didi. Bunlar gidince hoca bir tenhaya gelüb kulağını tutub ısırabilür miyim diyüb çekerken arkası üzre düşüb bir mikdar başı yarılır. Derhal başına bir bez parçası sarub gelüb yerine oturur. Ol iki adam davalarını söylerler. Be hey adam ısırma değil belki düşer başı bile yarılır demiş.

76. Lâtife: Hoca bir gece evinde yaturken kapunun önünde bir gavga işitdi. Hoca; A karı kalk mumu yak şunu göreyim. Karısı; Otur adam otur dedi. Karıyı dinlemeyüb yorganı arkasına alub çıkar. Bir herif bunu görüb yorganı alub kaçır. Hoca üşüyüb ditreyerek içerü girdikde karısı; Efendi gavganın aslı ne imiş didikde; Kavga bizim yorgan için imiş, yorgan gitdi, gavga bitdi demiş.

77. Lâtife: Bir gün hocaya karısı şu oğlanı biraz gezdir der. Hoca oğlanı kucağına alub gezdirirken işedi. Hoca tutub oğlanın üstüne bütün işer. Avratı gelüb; Niçün böyle itdin didikde; Hoca, sairi işeseydi ben sı...dım demiş.

78. Lâtife: Bir gün hocanın karısı hocanın kaftanını yıkayub bağçeye asmış. Hoca görür bağçede bir adam ellerin germiş turur. Karısına aydur: Şu benim ok ile yayımı al gel diyüb; Karı da getirüb virir evinden, oku atub kaftanı delüb öte yandan çıkardı. Bade kapuyı kapayub yatdı. Çün sabah oldı görđi ki urdığı kendi kaftanı imiş. Feryad iderek; Ya Rab şükür eğer ben içinde olaydım çokdan ölürdüm demiş.

79. Lâtife: Bir gün hoca derse giderken mollaları arkasında hoca merkebin tersine binüb gider. Mollalar; Ey hoca niçün böyle binersiniz didikde; Hoca: Eğer toğru binersen siz benim arkama düşersiniz. Eğer önce giderseniz arkanız benim önüme düşer. Böylece binmek evladır demiş.

80. Lâtife: Bir gün hoca döşeginde yaturken evinin üzerinde bir hırsız gezer. Hoca; A karı geçen gice ben eve girmek murad itdiğimde bu duayı okuyub ayak meşalesine yapışu(b) bacadan aşağı düşdi. Hoca kalkub hırsızın yakasına sarılıub karısına; Tiz mumu yak hırsız tutdum diyince hırsız: Lütf, efendi acele itme ol dua sende iken bu akıl bende iken burada çok yaturum demiş.

81. Lâtife: Hocanın bir öküzü olub hatta iki boynuzu arasında oturmak (derkenar) mümkün imiş. Her zaman her gezmeden geldikde bunun boynuzu arasında otu(r) sam deyü tahmin idermiş. Bir gün öküz evin önüne gelüb yatur. Hoca fırsat buldum diyüb gelüb iki boynuzun arasına oturur. Heman öküz kalkub hocayı yere atar. Hocanın akli başından gidüb nice zaman yatur. Karısı gelüb görerek ağlar. A karı çok zaman çekdim amma hele arzumu aldım demiş.

82. Lâtife: Bir gün hocanın evine hırsız girüb karısı evde hırsız var didikde; Hoca; Hiç tınma bulaydı ki bir şey bulaydı elinden alurum demiş.

83. Lâtife: Bir gün hocaya avratı, öte yat (der). Hoca dahi kalkub papuclarını alub iki gün gitdikten sonra bir adama rast gelüb; Var benim kariya söyle daha gideyim mi yohsa yeter mi demiş.

84. Lâtife: Bir gice avratıyla yatarken; Bre meded karı, kalk mumu yak hatırıma bir beyit geldi yazayım didi. Karı kalkub mumu yakdı. Kalem, divit getirüb yazdı. Karı; Canım Efendi yazdığını okusanıza. Hoca ayıtdı: Yeşil bayrak arasında kara tavuk kızıl burunu demiş.

85. Lâtife: Bir gün hoca hasta olub, hatrını sormağa geldiler. Birisi aydur: Allah bilür amma sen ölürsen senin üzerine ne deyü ağlayalım. Hoca, cemaatümüzdi deyü ağlayın demiş.

86. Lâtife: Hoca her ne zaman ciğer götürse karısı oynaşına virirmiş. Ahşam vakti geldikde önüne hamır mancası kormuş. Bir gün sual ider ki: Ben her gün ciğer getirürüm, nereye gideyor. Karı cevap virir ki: Bütün kedi kapar. Hoca heman kalkub baltayı sandık içine koyub kilidler. Avratı, hocaya baltayı kimden saklıyorsun didikde; Hoca: Kediden saklarım. Karı aydur: Kedi baltayı neyley. Hoca aydur: İki akçelik ciğere tama iden kedi, kırk akçelik baltayı almaz mı demiş.

87. Lâtife: Bir gün hocanın avratı hamama gidecek olur. Meğer hocanın biraz akçesi var imiş. Avratından gizli bir köşeye saklamış, varup kapudan bakmış. Hoca: Tutalım ben öldüm işte turan akçe demiş.

88. Lâtife: Bir gün hoca ile avratı çamaşur yıkamağa bir göl başına giderler. Çamaşuru meydana döküb sabunu kayub çamaşura mübaşered ideceği vakit heman bir kara kuzgun sabunu aldı didi. Hoca aydur: A karı hiç tınma anın üstü bizden kir gözükür, varsın yıkansın demiş.

89. Lâtife: Bir gün hoca ile karısı kavlı ider ki her Cuma gicesi mücamat ideler. Avrat da buna razı olub amma hoca der ki: Benim eşgalim vardır, nasıl idelim. Karı aydur: Cuma gicesi oldukda senin sarığını yük üstüne korum sen de andan bilürsin didi. Güzel dimiş. Bir gice Cuma gicesi değil iken karının canı cim'a isteyüb heman sarığı yük üzerine kor. Hoca: A karı bugün Cuma gicesi değil. Karı aydur: Cuma gicesidir. Hoca: A karı bu evde ya Cuma gicesi tursun ya ben turayım demiş.

90. Lâtife: Hocanın (a)vratı komşu avratlarıyla göle ton yumağa giderler. Meğer ol yayla dahi ayanı seyre çıkmış. Bunların yanına gelüb bakar. Hocanın avratı: Bize ne bakarsın herif der. Ayan aydur: Şol avrat kimdir. Bir kimse aydur: Hocanın avratıdır. İrtesi gün hocayı ayan getürdüb: Filan avrat senin midir? Hoca dahi: Beli benimdir. Ayan aydur: Avratı bana getir. Hoca: Anı neylersin didikde; Ana sorsam gerek. Hoca: Sen bana sor ben de ana sorayım demiş.

91. Lâtife: Bir gün hocanın oğluna badıncan nedir dimişler. Oğlan aydur: Gözi açılmadık sığircık yavrusudur. Hoca ayıtdı: Bu kendinin bilmesidir. Ben öğretdim demiş.

92. Lâtife: Bir gü(n) Sivrihisar'a bir araba gidermiş. Hoca dahi çıplak evden çıkub segirtmiş. Arabanın üzerine çıkub bile gider. Arabacılar Sivrihisar'a yakın geldikde şehre haber gönderdiler. Hoca buraya geliyor. Anlar da buna karşı çıkub. Hoca üryan (görürler). Hoca nedir bu hal derler. Hoca: Sizi pek sevdiğimden giyeceğim unuttum demiş.

93. Lâtife: Meğer hocanın başı kel imiş. Berberde tıraş olub eline bir akçe vir. Gelecek haftaya tıraş olub aynayı önüne kor. Hoca: Benim başımın yarısı keldir. İki tıraş bir akçeye olmaz mı demiş.

94. Lâtîfe: Bir gün hoca birkaç adamlar ile balık avına giderler. Denize ağ atub hoca dahi kendini içine atmış. Hoca neyledin didikde; Ben kendimi balık sandum demiş.

95. Lâtîfe: Bir gün mahalle uşakları birbirlerine gelin hocayı ağa(ca) çıkaralım. Pabuçlarını çalalım diyüb çocuklar bir ağacın diblerine gelüb, bu ağaca kimse çıkamaz diyüb tururlar. Hoca gelüb, Ben çıkarım didikte; Çıkamazsın dirler. Hoca heman eteklerin beline sokup papuçların koynuna kor. Hoca ağacda papucu neylersin. Hoca: Belki öte yol varsa hazır yanımda papuç bulunsun demiş.

96. Lâtîfe: Bir gün bir herif gelüb hocaya bir tavşan getirir. Hoca da herife izzet ü ikram idüb çorba yedirir. Bir haftadan sonra yine gelür ama hoca unutmuş, misafir olmak diler. Hoca sen kimsin didikte, ol kimse tavşan getüren kimseyim der. Hoca yine bunu kabul idüb birkaç günden sonra biraz adamlar gelüb misafir olmak isterler. Hoca bunlara sizler kimlersiniz didikte, Biz tavşan getiren adamın komşularıyız derler. Birkaç günden sonra birtakım herifler gelüb onlara da hoca siz kimlersiniz didikte, Biz tavşan getüren adamın komşularının komşularıyız derler. Hoca hoş geldiniz diyüb bunların önlerine bir tas sade su getirüb, bunu gördükde bu nedir didiklerinde, Hoca: Bu tavşanın suyunun suyudur demiş.

97. Lâtîfe: Bir gün hoca çift sürerken bir kaplumbağa bulup tutup boğazına bir ip takup beline asar. Kaplumbağa sen de çift sürmeyi öğrenirsin demiş.

98. Lâtîfe: Hoca bir gün evlenecek olub halkı davet eder. Komşular gelüb yemeğe başlarlar. Hocaya gel sen de demezler. Hoca darılıb gider. Birazdan bunlar hocayı arar bulamazlar. Sağlığın idüb ardınca varub bulurlar. Hay Hoca gel nereye gidersin derler. Hoca, bugün düğün aşını kim kim yediler ise gerdeğe ol girsin demiş.

99. Lâtîfe: Bir gün hoca sefere giderken bir kerban ile bir yere konub atları bağlayub sabah oldukda hoca anların içinde atını bulamayub ve kangısıdır bilmez. Heman eline ok yayı alub adamlar atımı gaib etdim der. Herkes gülüşüb atları ayırdılar. Hoca görüb atı bulur ve bilür ki kendinin atıdır. Tiz elden sağ ayağın üzengiye basub ata binüb yüzi atın sağrısına gelür. Aydırlar: Ey hoca niçün ata ters binersin. Hoca, ben ters değim belki at solaktır demiş.

100. Lâtîfe: Hocanın tilamizinden biri Habeşi imiş ve ismine Muhammed dirlermiş. Bir gün hocanın üzerine mürekkeb dökülür. Sual iderler ki bu nedir. Bizim Muhammed derse geç kalub yetüşeyim deyü segirtidiginden terlemiş üzerine döküldi demiş.

101. Lâtîfe: Bir gün hoca minbere çıkub ey Müslümanlar size bir nasihatim var, eğer oğlunuz olursa zinhar ismini Eyüb komayın. Niçün derler. Halk istihal iderek ip olur demiş.

102. Lâtîfe: Bir gün hoca abdest alurken su yetişmez. Namaza başladığı vakit kaz gibi bir ayak üzerine turur. Derler ki hoca niçün böyle idersin didiklerinde, bu ayağımın abdesti yokdur demiş.

103. Lâtîfe: Bir gün hocaya bir adam gelüb misafir olur. Gece bunlar yatarlar. Bir vakitten sonra mum söner. Misafir aydur: Mum söndü, sağ yanında mum vardır getir yakalım. Hoca, sen deli mi oldun, karanlıkta ben sağ yanımı ne bileyim demiş.

104. Lâtîfe: Bir gün hocaya senin tali'in nedir derler. Hoca, benim tali'im tekedir. Ey hoca hiç tali'lerde teke yoktur. Hoca, ben oğlan iken anam tali'im tutturdu. Ol zaman bunun tali'i cedit didiler ki ey Hoca güzel ama cedit oğlaktır, teke değildir. Hoca, ey ahmaklar ol zamandan berü kırk elli yıldır oğlak teke olmadı mı demiş.

105. Lâtîfe: Bir gün hoca Sivrihisar'da hatib iken subaşıyla gavgava idüb ittifak subaşı ölür. Defin iderler, hocaya, gel efendi telkin ver didiklerinde, Hoca: gayrı kişi bulunuz, benimle gavgalıdır, sözümü tutmaz demiş.

106. Lâtîfe: Bir gün iki kişi birbirleriyle evleri karşusunda bir dükkanda oturup sohbet iderler. Evleri birbirine muttasıl imiş. Meğer bir kelb bunlar(ın) evlerinin önüne yestehler. Bir(i) aydur: Senin evine yakın. Bir(i) aydur: Senin daha yakın sen kaldır deyü bunlar nizâ' iderek mahkemeye giderler. İttifak, hoca o gün kadıya gitmiş imiş. Kadı hocaya; Bunların davaların sen gör. Hoca bunlara der ki: Ol sokak tarik-i âm değil mi. Beli. Ol bir hevadır ki ne sana düşer ne bana düşer ne buna düşer. Ol nesne kadıya düşer demiş.

107. Lâtîfe: Bir gün hocanın buzağını büğelek tutub öte beri segirdirken heman hoca değnek kapup öküze girişir. Derler ki: Ey hoca bunu niye döğersin, suç nedir. Hoca aydur: Hep suç bunundur. Bu öğretmese dünkü buzağı ne bilür demiş.

108. Lâtîfe: Bir gün Derbend'e hoca gider. Bir çobana rast gelüb çoban hocaya; Fakı mısın. Hoca, beli der. Çoban aydur: Bak şu cana heb senin gibi idi. Bunlara mesele sual itdim bilemediler. Gel seninle kavlı idelim. Eğer cevaba kadir isen söyleyeyim değil isen söylemeyeyim der. Hoca aydur: Nedir sual. Çoban aydur: Şu ay yeni oldukda küçük olur sonra büyür tekerlek olur ve on beşinden sonra küçülür kalmaz yine bir hilal kadar kalur. Eski ayı neylerler. Hoca, şol kadar şeyi bilemedin mi, ol eski ayı uzadırlar da şimşek yaparlar. Görmez misin, gök gürledikde ne kadar kılıç gibi parlar. Çoban aferin fakı iyi bildin öyle fikr iderdim ben de demiş.

109. Lâtîfe: Hocanın bir mikdar akçesin alub bir gün evini تنها bulub bir yeri kazub gömer. Andan kapuya varub bakar ki ben hırsız olsam bunu bulurum. Oradan kaldırub gayrı yere gömer. Gönlü yine sıkılı(r) olmadı diyüb gelür. Evinin önünde bir tepe varmış. Varub evinin bahçesinden bir odun kesüb bu akçeli torbaya koyub bu sarığın tepesine bağlar.

Götürüp o tepeye sarığı diker. Aşağı inüb nazar ider ve der ki adam kuş değil ki uça da bunun üzerine çıka, iyü yerin buldum diyüb gider. Harâmzâdenin biri hocayı gözedir imiş. Hoca gitdiği gibi tepeye çıkar akçeyi indirir. Alur ve bu sarığın tepesine biraz sığır tezeği sürer ve sarığı yerine diker, çıkar gider. Hocaya akçe lazım olur, sarığın dibine gelüb görür ki akçe bütün gitmiş yerine sığır tezeği gelmiş. Hoca ben bu sarığa adam çıkamaz dir idim, ya sığır nice çıkdı, bu bir garib oldu demiş.

110. Lâtîfe: Rahmetullahi aleyhi bir gün hoca evine gelürken birkaç talebelere rast gelüb aydur: Efendiler bu gice bize gidelim. Baba çorbasını bizde içelim. Talebeler pek güzel demiş. Hocanın ardına düşüb eve gelürler. Buyurun diyüb odasına alur, içerü girer. Aydur: A karı birkaç misafir getirdim, bir taş çorba vir yiyelim. Ne harç ne masraf getürdin çorba istersin didikde; A karı şu çorba tasın bana vir diyüb alub: Efendiler ayıb olmasun eğer bizim evde yağ, pirinç olsaydı bu tas ile size çorba çıkaracak idim demiş.

111. Lâtife: Bir gün hoca evinde kilere girüb yatur. Kızı kilere bir şey almağa girür görür ki babası bir gün ardına girüb saklanmış. Hay efendi baba, bunda neylersin didikte, Hoca, neylesem gerek şu ananın elinden gurbet illerde olayım demiş.

112. Lâtife: Bir gün hoca evinde otururken kapuyı bir adam dak ider. Ne istersin der. Fakir adam aydur: Aşağı gel hoca hema(n) aşağı inüb ne istersin didikte, sadaka isterim demiş. Hoca aydur: gel yukarı. Fakir yukarı çıkınca, Allah vire der. Be hey efendi aşağıda niçün söylemedin didikte. Hoca ya ben yukarıda sen beni niçün aşağı çağırdın demiş.

113. Lâtife: Bir gün hocanın avratı toğura(cak) olur. İskemle üzerinde bir iki gün toğıramaz. İçerüden kadınlar efendi hiçbir dua bilmez misin, bu oğlan toğsun didikte; hoca heman segirdüb bakkala varub birkaç ceviz alub getir(ür). Kaçın ordan diyüb içerü girdikde iskemlenin altına cevizleri döküb şimdi oğlan cevizleri görür de oynamağa çıkar demiş.

114. Lâtife: Bir gün karısı hocaya cefa itmek için çorbayı ortaya getirüb ittifak karı sıcak unudub bir kaşık alub boğazı yanub gözlerinden yaş geldikde, Hoca aydur; A karı ne oldun yohsa çorba sıcak mı? Karı; hayır efendi babam merhum çorbayı pek severdi, hatırıma geldikde anun için ağlarım demiş. Hoca da gerçek sanub çorbadan bir kaşık içdikde boğazı yanub öğünüb ağlamaya başlayınca avratı; ne oldun der. Hoca anan uğursuz ölen de sen kaldığına ağlarım demiş.

115. Lâtife: Bir gün karısı vaaz meclisine gidüb dinleyüb eve geldikde hoca der ki; vaaz ne söyledi: karı dahi bir kimse helali ile cimâ' eylese Hak Teala cennetde bir köşk yapar didi. Bunlar yatdıkları vakit hoca turamadı cennetde bir ev yapalım diyüb bir cimâ' iderler. Bir zamandan sonra karı yine aytdı: Ey hoca kendine ev yaptınız. Bana da yap. Hoca aydur: Sana ev yapmak kolay lakin korkarım ki kavmi kabilene de bir ev isteyeceksin, mimar başı tarılır gel ikimize bir ev yeter demiş.

116. Lâtife: Bir gü(n) hoca bir bölük suhtelelere rast gelüb bunlara: Buyurun bize gidelim deyü evin kapusuna bunlara aydur: Siz biraz turun ben gireyim diyüb içeri girer. A karı var imdi şu herifleri sav. Karı çıkub aydur: Hoca gelmedi. Herifler eyidirler: Bu nasıl sözdür bizimle beraber geldi. Kar(ı) gelmedi. Suhteler geldi diyüb vâfir münâzaa itdiler. Meğer yukarıdan dinlermiş. Heman pencereden başın çıkarub; be hey adamlar ne mücadele idersiniz belki kapu ikidir. Birinden çıkub gitmiş ola demiş.

117. Lâtife: Bir gün hocanın bir oğlu toğar. Göbeğin sen kes elin mübarekdir dirler. Hoca hoş olur diyüb göbeğini eliyle çeküb koparır. Bir delik açıldıkda; Hay efendi neyledin didiklerinde; olmazsa gö..nün deliği bu olsun demiş.

118. Lâtife: Hocaya oğlu ben senin toygın (togdığın) bilürem. Anası tarılıb ne söylüyorsun diyince hoca: A karı sen halt itme, ne var oğlan akıllucadır, bilse de gerektir demiş.

119. Lâtife: Bir gün Sivrihisar'ın kadısı bağda mest olub yatmış. Hoca dahi imad ile ol gün seyre çıkub oraya gelüb görür ki kadı mest. Hoca feracesin alub gitmiş ve arkasına giymiş. Kadı kalkub bakar ki ferace yok. Gelüb muhsırlara ısmarlar. Dahi hocanın arkasında görüb alub kadıya götürürler. Kadı aydur: Ey hoca bu feraceyi kande buldun. Hoca aydur: İmad ile seyre çıktık. Yerde anı gördük. Bir suhte mest olmuş,

diburi açık. İmad iki kerre işledi. Ben de feraceyi aldım, gitdim. Eğer senin ise al. Kadı, hay benim değıldir demiş.

120. Lâtime: Bir gün hoca su kenarında uyumağa yatur. Kendini ölmüş yerine kor. Bir herif gelüb; Acaba bu suyun geçidi neredendir didikde. Hoca aydur: Ben sağ iken şuradan geçerdim demiş.

121. Lâtime: Bir gün hocayı bir acemi berber tıraş iderken her ustura sürdükçe başın kesüb, her kesdiği yere pamuk yapıştırır imiş. Hoca berbere: Behey adam başımın pamuk ekdin. Ben de yarısına keten ekeyim demiş.

122. Lâtime: Bir gün hocayı şahid ağzından şahidliğe götürürler. Bunlar kadıya varırlar. Hocanın müddeisi buğdaydır. Hoca a(r)pa deyü şaidlik ider. Hay buğdaydır derler. Hoca: Behey cahiller yalan olduktan sonra gerek arpa olsun gerek buğday olsun demiş.

123. Lâtime: Bir gün hoca kuyuya su çekmeye gider. Bakar ki ayın aksi kuyuya düşmüş. Heman ayı çıkarmak gerekdir diyüb bir ip ve bir de çengel alub kuyuya salar, taşa takılır. Hoca zor iderken ip kopar, arkası üzere düşer. Göge bakar görür ki ay gökdedir. Hamd u sena olsun ki çok zahmet çekdim amma ay da yerine geldi demiş.

124. Lâtime: Bir gün hoca birinin bağında zerdali ağacına çıkub zerdaliyi yerken sahibi; neylersin der. Hoca; Behey canım görmez misin, bülbülüm öterim. Bahçeci, öt bakayım der. Hoca ötmeğe başlar. Herif gelüb; Bu ne terennümdür? Hoca aydur; Acemi bülbül bu kadar öter demiş.

Rivayet olunur ki hoca her ilimde mahir ve her fende kâmil imiş. Talebe keni(n)den ders rica itdiğinde Kudûrin gayr ders okutmaz imiş. Bazılar derler ki Kudûri okudurken keş ü keramet sahibi olurmuş. Kudûri okutmasının hikmeti bu imiş.

Rahmetullahi aleyh rahme vasia.

Sonuç

Nasreddin Hoca fıkralarının her biri hikmetli bir sözden oluşmaktadır. Kısa bir anlatı türü olan fıkraların içerisinde ders verici hayattan kesitler yer almaktadır. Mizah denilince ilk akla gelen isimlerden biri olan Nasreddin Hoca, dönemin kültürel unsurlarını fıkralara yansıtmıştır.

Kültürel değerleri içerisinde barındıran Nasreddin Hoca fıkralarının literatür çalışması, yazma veya basma eserlerin tespit edilmesiyle tamamlanacaktır. Alana katkı sağlaması açısından İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı'na kayıtlı Destanı Bekçi adlı yazma eserdeki 124 tane fıkra latinize edilmiştir. Çalışmada, Nasreddin Hoca fıkralarının tespit edildiği yazma eser de tanıtılmıştır. Bu durum, aslında her yazma eserin bir gizem oluşturduğunu ve fıkraların hiç ummadığımız yerlerde karşımıza çıktığını destekler niteliktedir.

Kaynaklar

- Albayrak, N. (2010). *Ansiklopedik Halk Edebiyatı Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Kapı Yayınları.
Başgöz, İ. (1999). *Geçmişten Günümüze Nasreddin Hoca*, İstanbul: Pan Yay.

Elif Şebnem Demirci

- Boratav, P. N. (2000). *100 Soruda Türk Halk Edebiyatı*. İstanbul: Gerçek Yayınları.
Destân-ı Bekçi, Nr. 1207, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı, 1080/1669.
Köprülü, M. F (2004). *Nasrettin Hoca*, Ankara: Akçağ Yayınları.
Sakaoğlu, S., Alptekin, A. B. (2014). *Nasreddin Hoca*, II. Baskı, Ankara: AKM Yayınları.
Okay, O. (2011). *Batılılaşma Devri Türk Edebiyatı*, İstanbul: Dergâh Yayınları.